

Непрекъснати разпределения

Дефиниция: Казваме, че сл.в. X е **непрекъснатата**, ако съществува интегрируема функция f , дефинирана в $\mathbb{R}$ такава, че за всяко реално x

Плътност на непрекъснатата случайна величина

$$F(x) = \int_{-\infty}^x f(s) ds$$

Функция на разпределение

$$f(x) = F'(x)$$

Свойства на плътността Дефинирана в $\mathbb{R}$

F е растяща $\Rightarrow F'(x) \geq 0$

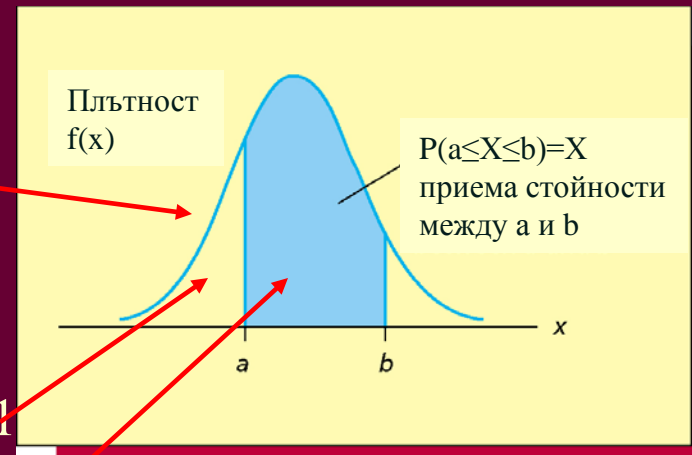
$f(x)$ е неотрицателна функция –
графиката ѝ е над и по абсцисната ос

$$F(\infty) = \int_{-\infty}^{\infty} f(s) ds = 1$$

Лицето между графиката на $f(x)$ и абсцисната ос е 1

$$P(a < X \leq b) = F(b) - F(a) = \int_a^b f(s) ds$$

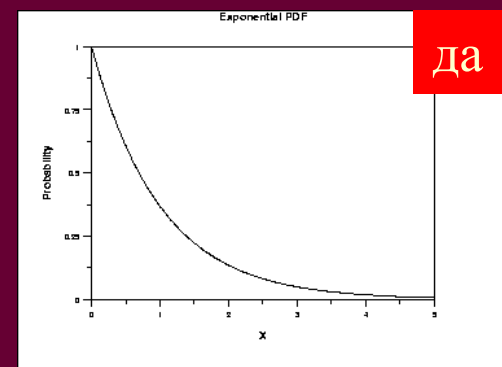
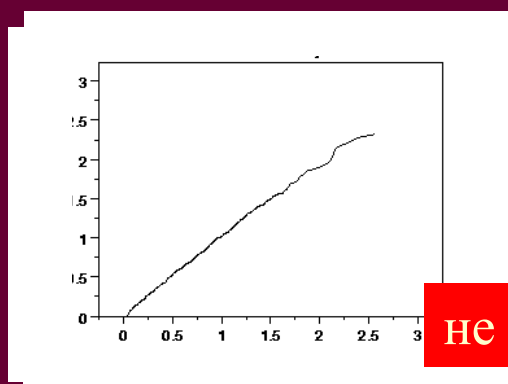
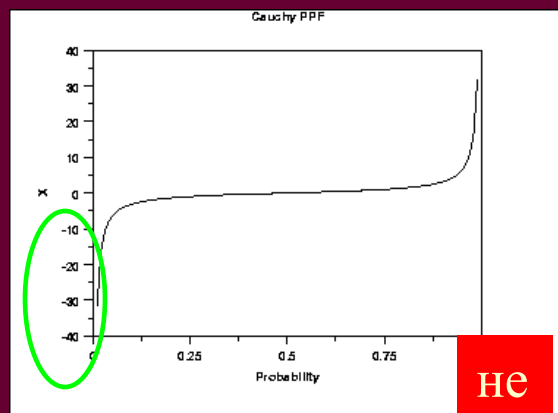
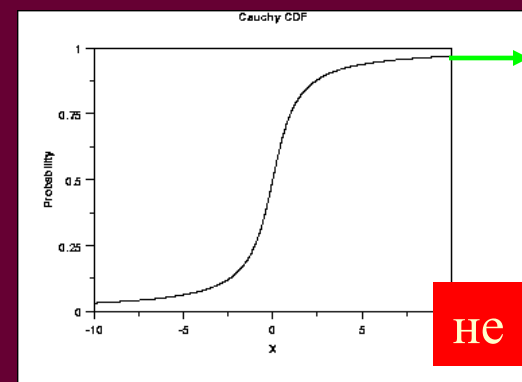
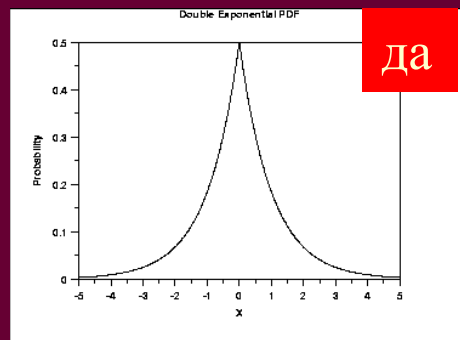
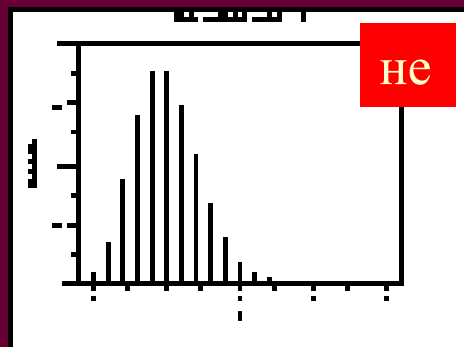
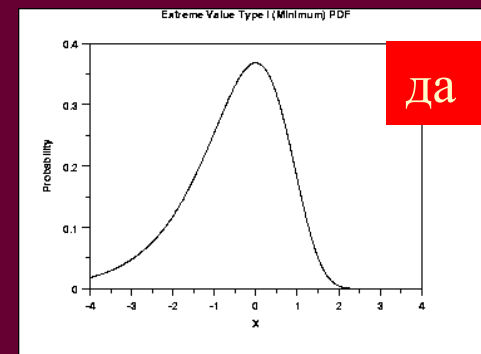
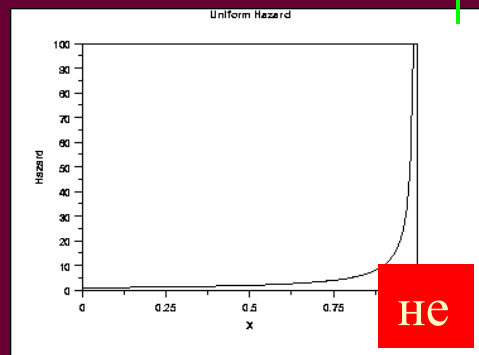
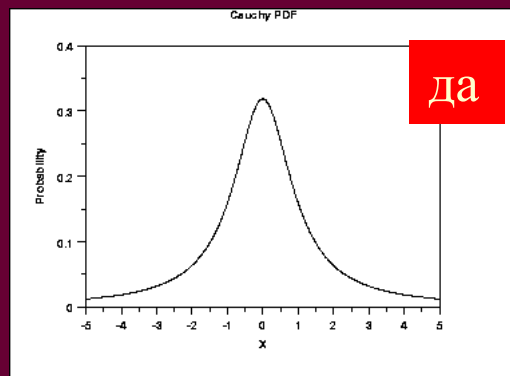
Лицето между графиката и абсцисната ос над интервала $[a, b]$ е равен на вероятността $P(a < X \leq b)$

$$P(X=a)=0$$

Може ли следната графика да е графика на плътност на непрекъснатата с.в. ?

Ако да, къде приема стойности сл.в. ?

Пример 1:

Плътноста на непрекъснатата сл. в. X е

$$f(x) = \begin{cases} 0,5x & \text{при } 0 < x < 2 \\ 0 & \text{в противен случай} \end{cases}$$

Намерете стойността на константата c

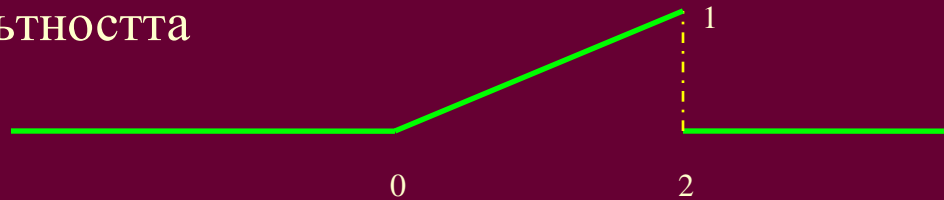
$$\int_{-\infty}^{\infty} f(s) ds = 1$$

$$\int_0^2 cx dx = 1$$

$$2c = 1 \quad c = 0,5$$

Начертайте графиката на плътността

Немерете ф.р.

При $x \leq 0$

$$F(x) = \int_{-\infty}^x f(s) ds = \int_{-\infty}^x 0 ds = 0$$

При $0 < x \leq 2$

$$F(x) = \int_{-\infty}^x f(s) ds = \int_{-\infty}^0 0 ds + \int_0^x 0,5s ds = 0,25x^2$$

При $x > 2$

$$F(x) = \int_{-\infty}^x f(s) ds = \int_{-\infty}^0 0 ds + \int_0^2 0,5s ds + \int_2^x 0 ds = 1$$

Каква е вероятността сл. в. да приема стойности по-малки от 1?

$$P(X < 1) = \int_{-\infty}^1 f(s) ds = \int_0^1 0,5s ds = 0,25$$

или

$$P(X < 1) = P(X \leq 1) = F(1) = 0,25$$

Някои изводи

Непрекъснатата случайна величина: стойностите ѝ са всички числа от даден интервал (или интервали), крайни или безкрайни.

Функцията на разпределение на непрекъснатата случайна величина, като интеграл, е непрекъснатата функция.

Може ли да се твърди,
че сл. в-ни са или дискретни или непрекъснати?

Х има ф.р.

$$F(x) = \begin{cases} 0 & \text{при } x < 0 \\ \frac{x^2}{2} & \text{при } 0 \leq x < 1 \\ \frac{1}{4}(4x - x^2) & \text{при } 1 \leq x < 2 \\ 1 & \text{при } x \geq 2 \end{cases}$$

Прекъсната в т. 1

Х е нито дискретна нито непрекъсната

Числови характеристики

Мода=най-вероятна стойност- точка на локален максимум на плътността

Медиана=точка, за която 50% от стойностите на случайната величина са по-големи и 50% са по-малки от нея – точка, която разполовява лицето под графиката на плътността

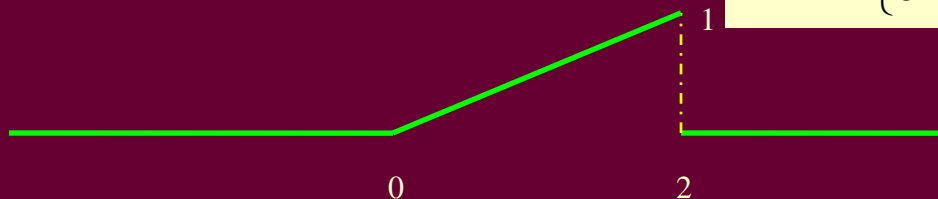
$$M : 0,5 = \int_{-\infty}^M f(x) dx$$

Пример:

Сл.в. X има плътност

$$f(x) = \begin{cases} 0 & \text{при } x < 0 \\ 0,5x & \text{при } 0 \leq x < 2 \\ 0 & \text{при } x \geq 2 \end{cases}$$

Мода=2

Медиана

$$M : 0,5 = \int_{-\infty}^M f(x) dx = \int_0^M 0,5x dx$$

$$0,25M^2 = 0,5 \quad M = 1,41$$

Математическо очакване

$$E(c) = c$$

$$EX = \int_{-\infty}^{\infty} xf(x)dx$$

$$E(cX) = cX$$

$$E(X + Y) = EX + EY$$

$$E(X.Y) = EX.EY \text{ ако } X \text{ и } Y \text{ са независими}$$

Дисперсия

$$\sigma^2(c) = 0$$

$$\sigma^2(X) = E(X - EX)^2 = \int_{-\infty}^{\infty} (x - EX)^2 f(x)dx$$

$$\sigma^2(cX) = c^2 \sigma^2(X)$$

$$\sigma^2(X + Y) = \sigma^2(X) + \sigma^2(Y) \text{ ако } X \text{ и } Y \text{ са независими}$$

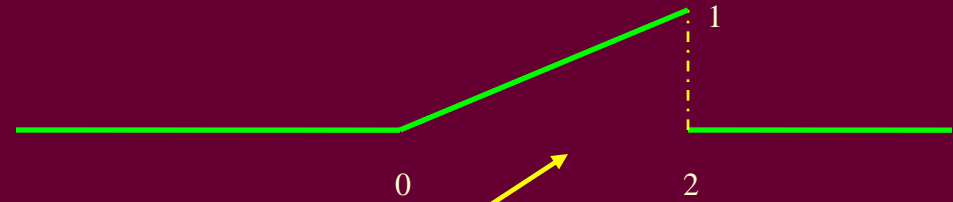
Стандартно отклонение

$$\sigma = \sqrt{\sigma^2}$$

Пример 1:

Плътноста на една сл. в. е

$$f(x) = \begin{cases} 0,5x & \text{при } 0 < x < 2 \\ 0 & \text{в противен случай} \end{cases}$$

Намерете **средната стойност** на случайната величина

$$EX = \int_{-\infty}^{\infty} xf(x)dx = \int_0^2 x(0,5x)dx = 4/3 = 1.33$$

Намерете **дисперсията** на случайната величина

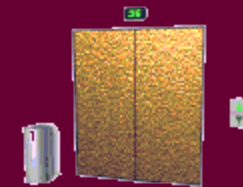
$$\sigma^2(X) = E(X - EX)^2 = \int_{-\infty}^{\infty} (x - EX)^2 f(x)dx = \int_0^2 (x - 4/3)^2 (0,5x)dx = 2/9$$

Намерете **стандартното отклонение** на случайната величина

$$\sigma(X) = \sqrt{\sigma^2} = \sqrt{\frac{2}{9}} = \frac{\sqrt{2}}{3} = 0,4714$$

Определение

Равномерно разпределение

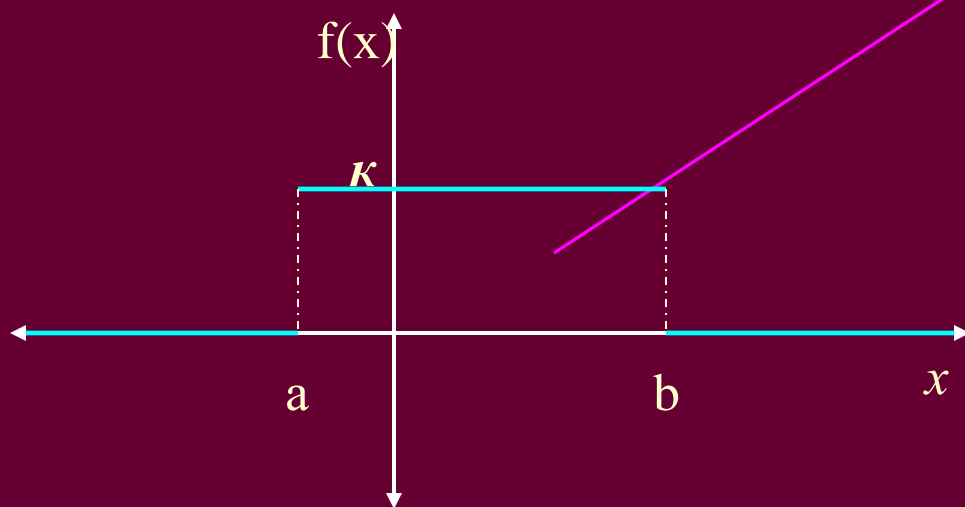

Случайна величина, чиято плътност е константа (различна от 0) върху даден интервал и нула извън този интервал, се нарича **равномерно разпределена** върху този интервал.

X е равномерно разпределена върху (a, b) ако има плътност

$$f(x) = \begin{cases} k & \text{при } a \leq x \leq b \\ 0 & \text{в прот. сл.} \end{cases}$$

Графика на плътността на равномерно разпределение върху (a, b)

Лицето=1

$$k = \frac{1}{b - a}$$

Основни характеристики

Функция на разпределение

$$F(x) = \begin{cases} 0 & x < a \\ \frac{x-a}{b-a}, & x \in [a, b] \\ 1 & x > b \end{cases}$$

Средна стойност

$$EX = \int_{-\infty}^{\infty} xf(x)dx = \int_a^b x \frac{1}{b-a} dx = \frac{a+b}{2}$$

$$\text{Дисперсия} = \frac{(b-a)^2}{12}$$

мода НЯМА

медиана Среда на интервала

Примери

Опит: Избор на случайно число от интервала (a, b) .
Нека $X = \{\text{избраното число}\}$

Опит: Клиенти на банка пристигат по случаен начин на гишето.

$X = \{\text{времето на пристигане на клиента}\}$

Опит: Влакчетата на метрото се движат на интервал през 10 минути. Всеки пътник пристига на спирката в случайно време.

$X = \{\text{времето, което пътник чака до идването на следващото влакче}\}$

ПРИМЕР: Влаковете за град А на определена гара пристигат през 45-минутни интервали, започвайки сутрин в 7 часа.

Пътник пристига в случайно време на гарата

Времето, което пътникът чака следващия влак

Равномерно разпределена в интервала (0,45)

Случайна величина

ПЛЪТНОСТ

$$f(x) = \begin{cases} 0 & \text{при } x < 0 \text{ или } x > 45 \\ \frac{1}{45} & \text{при } 0 \leq x \leq 45 \end{cases}$$

Функция на разпределение

$$F(x) = \begin{cases} 0 & x < 0 \\ \frac{x}{45}, & x \in [0, 45] \\ 1 & x > 45 \end{cases}$$

намерете вероятността пътникът да чака по-малко от 5 минути следващия влак

$$P(X < 5) = 5/45$$

намерете вероятността пътникът да чака повече от 20 минути

$$P(X > 20) = 25/45$$

Експоненциално разпределение

Случайна величина , чиято плътност $f(x) = \lambda e^{-\lambda x}$, $x \geq 0$ се нарича **експоненциално разпределена**.

Свойства

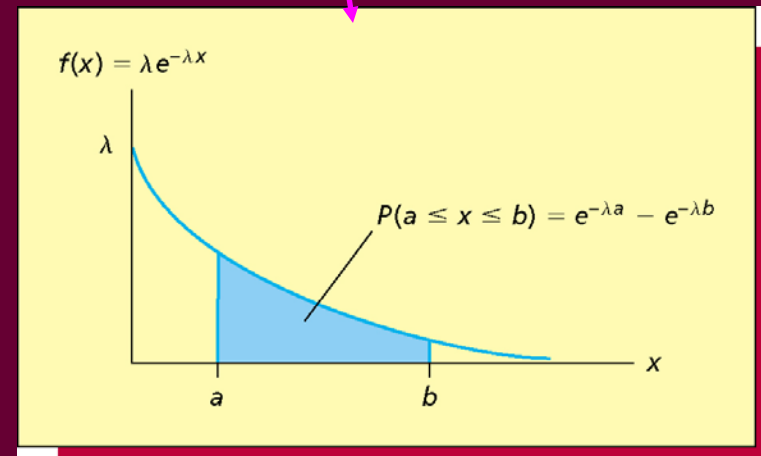
Стойности на случайната величина = $(0, \infty)$

Вероятността намалява, когато интервала се премества надясно от 0, т.е. ако по абсцисната ос се нанася времето, то с течение на времето вероятността намалява

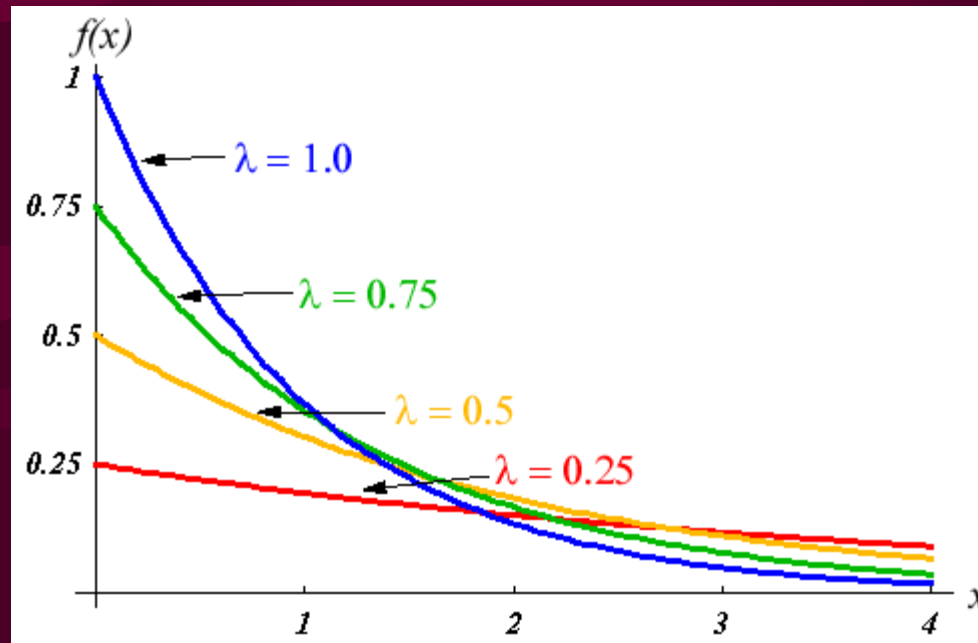
Приложение

Време на безотказна работа на апаратура

Време до настъпването на определено събитие

Графики на плътност на експоненциално разпределение

Функция на разпределение

$$F(x) = \int_{-\infty}^x f(s)ds = \int_0^x \lambda e^{-\lambda s} ds = -e^{-\lambda s} \Big|_0^x = 1 - e^{-\lambda x}$$

Функция на разпределение

$$F(x) = \begin{cases} 1 - e^{-\lambda x} & x \geq 0 \\ 0 & x < 0 \end{cases}$$

Средна стойност

$$EX = \int_{-\infty}^{\infty} sf(s)ds = \int_0^{\infty} s\lambda e^{-\lambda s} ds = -xe^{-\lambda x} \Big|_0^{\infty} + \int_0^{\infty} e^{-\lambda s} ds = 0 - \frac{e^{-\lambda x}}{\lambda} \Big|_0^{\infty} = \frac{1}{\lambda}$$

Дисперсия

$$\sigma^2(X) = \frac{1}{\lambda^2}$$

Стандартно отклонение

$$\sigma(X) = \frac{1}{\lambda}$$

Пример

Средно електрическите крушки от даден вид издържат по 10 часа непрекъснато светене (преди да изгорят)
Времето на безотказна работа на крушката (до нейното изгаряне)

Случайна величина

Експоненциално разпределение с $EX=10$

$\lambda=0.1$

$$F(x) = \begin{cases} 1 - e^{-0,1x} & , x \geq 0 \\ 0 & x < 0 \end{cases}$$

Нека студент влиза в стаята си , сменя изгорялата крушка и започва да чете за изпит 5 часа. Каква е вероятността, той да чете без да му се налага да сменя крушката?

$$P(X \geq 5) = 1 - P(X < 5) = 1 - F(5) =$$

$$e^{-\frac{5}{10}}$$

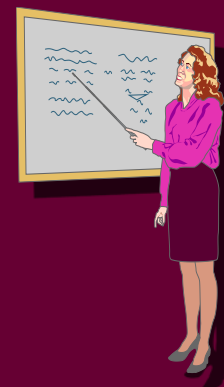
$$=.607$$

Пример

Нека експоненциално разпределение има плътност

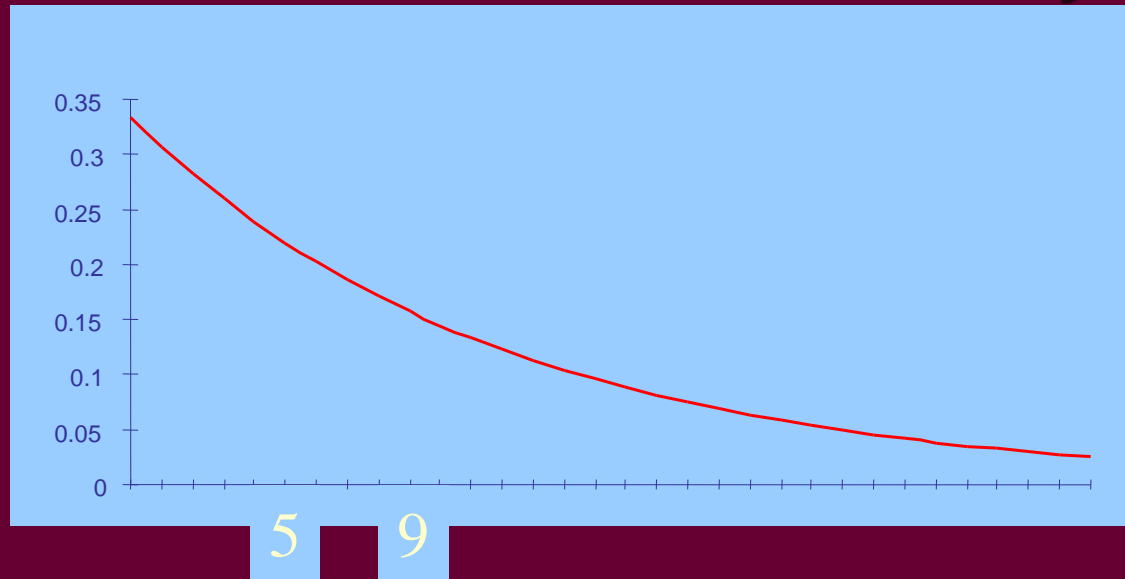
$$f(x) = \begin{cases} 0,34e^{-0,34x} & \text{при } x \geq 0 \\ 0 & \text{при } x < 0 \end{cases}$$

Начертайте графиката на плътността

Намерете средната стойност

$$EX = 1/0,34 = 2,9$$

Намерете функцията на разпределение

$$F(x) = \begin{cases} 1 - e^{-0,34x} & \text{при } x \geq 0 \\ 0 & \text{при } x < 0 \end{cases}$$

Пример

Допускаме, че пробегът на една кола(в км), докато акумулаторът ѝ се изтощи е експоненциално разпределен със средна стойност 20 000 км. Ако човек решава на направи обиколка на Европа за около 7 000 км, то каква е вероятността да не му се налага да сменя акумулатор по пътя. Какво можем да кажем ако разпределението не е експоненциално

$$\lambda = 1/20 = 0,05 \text{ (в хил. км)}$$

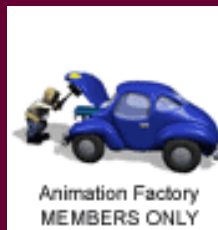
$$f(x) = \begin{cases} 0,05e^{-0,05x} & \text{при } x \geq 0 \\ 0 & \text{при } x < 0 \end{cases}$$

$$F(x) = \begin{cases} 1 - e^{-0,05x} & \text{при } x \geq 0 \\ 0 & \text{при } x < 0 \end{cases}$$

$$P(\text{времето} > 7) = 1 - F(7) = e^{-0,05(7)} = e^{-0,35} = 0,7$$

Ако разпределението не е експоненциално, то ни е необходима допълнителна информация

Общи задачи

Случайна величина X има плътност

$$f(x) = \begin{cases} 0 & \text{при } x \leq 0 \text{ или } x \geq 2 \\ cx^2 & \text{при } 0 < x < 2 \end{cases}$$

Намерете стойността на c . $C=0,375$

Намерете средната стойност на X .

$$EX = \int_{-\infty}^{\infty} xf(x)dx = \int_0^2 x(0,375x^2)dx = 1.5$$

Намерете дисперсията и стандартното отклонение на X .

$$\sigma^2(X) = \int_0^2 (x-1,5)^2 (0,375x^2)dx = 0,15$$

0,3873

Намерете $P(X < 0,5)$.

$$\int_0^{0,5} (0,375x^2)dx = 0,016$$

Намерете медианата M на X .

$$\int_0^M (0,375x^2)dx = 0,5 \quad \frac{0,375M^3}{3} = 0,5$$

$M=1,59$

Намерете модата на X

Мода=2 $\Rightarrow$ виж графиката на плътността

Знае се, че средната продължителност на безотказна работа на електрическата система на автомобил е експоненциално разпределена със средна стойност 1000 часа.

Каква е вероятността, ако сменим тази компонента, то в следващите 600 часа на работа на системата да не се налага тази част отново да се сменя? $EX=1/\lambda=1000 \Rightarrow \lambda=0,001$

$$F(x) = \begin{cases} 1 - e^{-0,001x} & \text{при } x \geq 0 \\ 0 & \text{при } x < 0 \end{cases}$$

$$P(X > 600) = 1 - P(X \leq 600) = 1 - F(600) = e^{-0,001(600)} = e^{-0,6} = 0,55$$

Пример 2:

Бензиностанция се зарежда един път седмично. Обемът на седмичните продажби (в хил. тонове) е случайна величина в плътност

$$f(x) = \begin{cases} 5(1-x)^4 & \text{при } 0 < x < 1 \\ 0 & \text{в противен случай} \end{cases}$$

Намерете стойността на константата c

$$\int_{-\infty}^{\infty} f(s) ds = 1 \Rightarrow \int_0^1 c(1-x)^4 dx = 1 \Rightarrow \frac{c}{5} = 1$$

Каква е вероятността седмично да се продават повече от 500 тона?

$$500 = 0,5 \text{ (хил. тона)} \quad P(X > 0,5) = \int_{0,5}^1 5(1-x)^4 dx = 0,5^5 = 0,03125$$

Колко трябва да е капацитетът на резервоарите, така че вероятността да бъде изчерпвана газта седмично да е 0,01?

$$a = ? \text{ че } P(X \geq a) = 0,01 \quad \int_a^1 5(1-x)^4 dx = (1-a)^5 = 0,01 \Rightarrow a = 0,602 \text{ или } 602 \text{ тона}$$